

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Tomáše Langáška, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Petra Mikeše a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábr. E. Beneše 4, Praha 1, proti odpůrci: **Zemští Demokráté**, se sídlem Pražská 674/156, Brno, o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

t a k t o :

- I. Činnost politické strany Zemští demokraté **se pozastavuje**.
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Navrhovatelka podala u Nejvyššího správního soudu návrh na pozastavení činnosti odpůrce (politické strany) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“).

2. Návrh odůvodnila tím, že odpůrce, který vznikl registrací u Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) dne 19. 10. 2012, nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2012 [viz usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 15. 5. 2013, č. 1661] a výroční finanční zprávu za rok 2013 [viz usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 15. 5. 2014, č. 275]. Ke dni podání návrhu odpůrce vytčené nedostatky neodstranil, nesplnil tak zákonné požadavky § 18 zákona o politických stranách.

II.

3. Odpůrce se k návrhu nevyjádřil.

III.

4. Návrh na pozastavení činnosti odpůrce je důvodný.

5. Z listinných důkazů obsažených ve spisu vyplývá, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2012 [usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 15. 5. 2013, č. 1661, část II. písm. b) bod 50.], ani výroční finanční zprávu za rok 2013 [usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 15. 5. 2014, č. 275, část II. písm. b) bod 37.].

6. Podle § 96 s. ř. s. rozhoduje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Soud si proto vyžádal od Poslanecké sněmovny aktuální informaci týkající se předmětných výročních finančních zpráv.

7. Z přípisu Ing. M. H., tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR, ze dne 21. 1. 2015, čj. PS2015/685 2015/KV/37, vyplynulo, že ani k uvedenému datu odpůrce Poslanecké sněmovně nepředložil výroční finanční zprávy za roky 2012 a 2013.

8. Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 18 odst. 1 téhož zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění upřesněném v písmenech a) až f) tohoto ustanovení. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, pokud je jejich činnost v rozporu s § 1 až § 5, § 6 odst. 5 a § 17 až § 19 téhož zákona nebo se stanovami.

9. Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého soudního řádu správního.

10. Na základě výše uvedených skutečností soud uzavřel, že podaný návrh je důvodný. Z údajů obsažených ve spisu vyplynulo, že odpůrce skutečně nesplnil zákonem uložené povinnosti, neboť opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložil podle shora citovaného přípisu z Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, výroční finanční zprávy za roky 2012 až 2013. Odpůrce tedy opakovaně nesplnil zákonnou povinnost stanovenou v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí [§ 14 odst. 1 zákona o politických stranách]. Tyto nedostatky odpůrce nenapravit ani ke dni rozhodnutí soudu.

11. Ze znění i smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, takové porušení § 18 odst. 1 zákona opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany či hnutí. Nejvyšší správní soud vyšel ze své předchozí judikatury (viz např. rozsudky ze dne 15. 5. 2013, čj. Pst 15/2013 – 23, nebo ze dne 14. 5. 2013, čj. Pst 12/2013 – 24) i z nálezů Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94, podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy nikoliv které zákon jednorázově porušily, ale pokud porušování zákona má charakter opakovaného chování – viz znění § 4 zákona o politických stranách) nemohou vyvíjet činnost, neboť se tímto opakovaným porušováním zákonů chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedejde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony

zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku.

12. V této souvislosti Nejvyšší správní soud doplňuje, že podle § 14 odst. 3 zákona o politických stranách, pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem. Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti odpůrce, odpůrci nic nebrání v tom, aby bezprostředně po splnění zákonných povinností pokračoval v plném rozsahu ve své činnosti. Pozastavení činnosti politické strany či politického hnutí tak nepředstavuje nevratný či dokonce likvidační krok ve vztahu k dotčené politické straně či dotčenému politickému hnutí, ale je třeba jej vnímat jako poslední výzvu ze strany státu k odstranění zjištěných nedostatků, po které teprve může následovat rozpuštění dané politické strany či daného politického hnutí. Teprve v případě, že dotčená politická strana či dotčené politické hnutí na tuto poslední výzvu ve stanovené lhůtě nereaguje, připadá v úvahu druhý krok, tj. rozpuštění politické strany či hnutí.

13. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že činnost odpůrce se pozastavuje, a to z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách.

14. Soud rozhodl ve věci bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s.

15. O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla právo na náhradu nákladů, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.

Politická strana **je oprávněna** podat návrh podle čl. 87 odst. 1 písm. j) Ústavy, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o pozastavení její činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 odst. 1, 2 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 22. ledna 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu